

Tijd om door te pakken: de essentiële rol van groen gas en waterstof voor een duurzaam energiesysteem.

4 maart 2026 - Commissiedebat waterstof, groen gas en andere energiedragers

Het energiesysteem van de toekomst kan niet alleen op zon en wind draaien. Ook duurzame moleculen zoals groen gas en waterstof spelen een essentiële rol in dit systeem. Zo speelt waterstof een cruciale rol bij de verduurzaming van de industrie en groen gas nu al inzetbaar in de gebouwde omgeving en andere sectoren. Daarnaast kunnen moleculen helpen om de druk op het stroomnet te verlichten waardoor we met dezelfde netcapaciteit meer woningen en bedrijven kunnen aansluiten. Dit is van belang omdat de netbeheerders nu al ongekend investeren in uitbreiding van het elektriciteitsnet, maar de vraag groeit zo snel dat schaarste aan transportcapaciteit een urgent maatschappelijk probleem is.

Duurzame moleculen zoals groen gas en waterstof zijn essentieel voor verduurzaming, flexibiliteit en opslag. Ze zijn ook een alternatief waar volledige elektrificatie (nu) niet mogelijk of niet doelmatig is. Groen gas kan als 1-op-1 vervanger van aardgas via de bestaande infrastructuur snel opschalen, mits er vraagzekerheid komt, bijvoorbeeld door een ambitieuze, langjarige bijmengverplichting en regionale regie. Voor waterstof is het van belang dat de keten tegelijk van de grond komt met duidelijkheid over de marktordening, de rol van koolstofarme waterstof en betaalbare, voorspelbare infrastructuur. Dat vraagt om beleid dat onzekerheden wegneemt, uitvoering versnelt en bedrijven de duidelijkheid geeft om nú in Nederland te investeren.

Groen gas

Groen gas is een volledig duurzame 1-op-1 vervanger van aardgas en kan via de bestaande infrastructuur snel en betaalbaar opschalen, zonder extra investeringen bij eindgebruikers of ingrijpend graafwerk. Het is een kosteneffectieve verduurzamingsoptie met circulaire voordelen en grote systeemwaarde: het biedt perspectief waar elektrificatie (nu) niet kan of niet doelmatig is, verlaagt de druk op het elektriciteitsnet en versterkt duurzame ketens in landbouw en industrie. Opschaling vraagt nu om vraagzekerheid, regionale regie, uitvoerbare vergunningen én prioriteit voor groen gasproductie op het elektriciteitsnet.

Geef de groen gassector duidelijkheid: voer de bijmengverplichting in 2027 in en borg opschaling met een groeipad tot 2035

Zonder een duidelijke, langjarige en ambitieuze bijmengverplichting komt groen gas niet van de grond. Zorg dat de bijmengverplichting uiterlijk in 2027 ingaat en bouw een tijdig wettelijk evaluatiemoment in om bij succes een hoger groeipad richting 2035 te implementeren (in plaats van een vlak doel na 2031), zodat producenten, afnemers en andere ketenpartijen zekerheid hebben. Alleen zo ontstaat de schaal die nodig is voor productie-opschaling.

Geef provincies en gemeenten eigenaarschap voor de opschaling van groen gas

Geef lokale en regionale overheden een actieve rol in de opschaling van groen gas door hen eigenaarschap te geven over regionale productiedoelen en het aanwijzen van geschikte locaties. Wanneer provincies en gemeenten duidelijke doelen krijgen en verantwoordelijk worden gemaakt voor het realiseren van extra productielocaties, stimuleert dat hen om ontwikkelingen te versnellen en vergunningprocedures te stroomlijnen. Door hen tot volwaardige partners te maken in het behalen van de nationale groen gasdoelstellingen, ontstaat meer draagvlak, worden knelpunten in locatiekeuze sneller opgelost en kan er in een eerder stadium worden opgetrokken om vergunningverlening vlot te trekken.

Prioriteer groengasprojecten in het ACMkader om geen rem te laten ontstaan op de opschaling

Groen gasprojecten vallen of staan met tijdige elektriciteitsnet-aansluitingen. Op dit moment is het verkrijgen ervan een grote uitdaging voor nieuwe groen gasproducenten, wat de groei kan afremmen. Dit terwijl groen gas juist een belangrijke rol speelt in het verlichten van de druk op het stroomnet. Neem daarom groen gasproductie en de benodigde elektriciteitsnet-aansluitingen expliciet op in het ACM-prioriteringskader, zodat de projecten met grote maatschappelijke baten niet vastlopen.

Laat groengasprojecten niet vastlopen: erken kleine emissies wanneer de keten netto stikstof reduceert

Groengasproductie kan juist bijdragen aan stikstofreductie, maar nieuwe projecten lopen vast doordat stikstofvergunningen uitblijven. Een bouwvrijstelling kan helpen om projecten sneller van de grond te krijgen en is daarmee een belangrijke oplossingsrichting, maar niet altijd voldoende. Zorg daarom voor een werkbare en juridisch houdbare route om kleine emissies in de exploitatiefase te kunnen accepteren wanneer aantoonbaar sprake is van netto stikstofwinst in de gehele keten. Zo voorkomen we dat projecten met duidelijke milieuwinst onnodig blijven steken in langdurige vergunningprocedures.

Geef groen gas een eerlijke kans in de SDE++ met geormerkt budget

Ook met de invoering van de Bijmengverplichting voor groen gas blijft de SDE++ een cruciale regeling om producenten langdurige ondersteuning te bieden. In de praktijk worden groengasprojecten binnen de SDE++ echter weggedrukt door andere technieken, waardoor nauwelijks nog projecten subsidie toegekend krijgen. Dat komt doordat de SDE++ uitsluitend kijkt naar de productiekosten, terwijl de, aanzienlijk lagere, systeemkosten van groen gas niet worden meegenomen. Daarom is het noodzakelijk om specifiek budget te reserveren voor de productie van groen gas, zodat deze projecten een eerlijke kans krijgen binnen de SDE++ en de beoogde opschaling daadwerkelijk kan plaatsvinden.

Waterstof

De ontwikkeling van de waterstofmarkt moet nu van de grond komen om industriële verduurzaming mogelijk te maken. Dat vraagt om duidelijke fasering, waarbij koolstofarme waterstof met CO₂-opslag op korte termijn een betaalbare route kan bieden voor grote emissiereducties in niet-elektrificeerbare processen.

Wijs netbeheerders verantwoordelijkheid toe voor regionale waterstof distributie om duidelijkheid en snelheid te creëren

Bedrijven hebben behoefte aan duidelijkheid: wanneer komt waar welke energie? Het Hyregions-onderzoek (2024) laat zien waar de eerste kansrijke regio's liggen om mee te starten voor regionale waterstof. Zonder heldere afspraken over wie waar verantwoordelijk voor is, lopen we vertraging op. Leg dit bij de huidige beheerders van het aardgasnet en borg dat distributiesystemen publieke infrastructuur zijn, ten gunste van betaalbaarheid, leveringszekerheid en weerbaarheid. Netbeheerders werken momenteel al samen om in een select aantal regio's te beginnen.

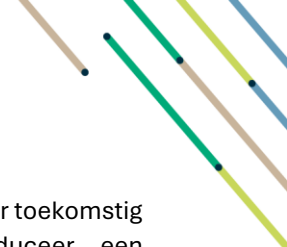
Waarborg een betaalbare en voorspelbare waterstofinfrastructuur door transmissietarieven te amortiseren én de nationale waterstofambities tijdig te operationaliseren

Voer *intertemporele kostentoekening* met amortisatie in voor het nationale waterstoftransportnetwerk, zodat tarieven stabiel en betaalbaar blijven. Operationaliseer daarnaast de groene waterstofambities richting 2035 met tijdige instrumenten richting 1 GW elektrolyse in 2030 en een passend kader voor 3-4 GW richting 2035.

Maak investeringsbeslissingen mogelijk voor koolstofarme waterstof en CCS.

Open de SDE++ expliciet voor projecten die aardgas vervangen door koolstofarme waterstofproductie en zorg voor tijdige randvoorwaarden voor de eerste CCS-projecten, zodat lopende projecten (o.a. Rotterdam en Eemshaven) tot uitvoering kunnen komen en marktpopbouw start.

Zorg voor lange termijn leveringszekerheid van elektriciteit door in te zetten op een capaciteitsmechanisme en een plan om gascentrales aan te sluiten op het waterstofnet

Zorg voor structurele leveringszekerheid van CO₂-vrije elektriciteit door nu al de randvoorwaarden voor toekomstig regelbaar vermogen vast te leggen. Dat vraagt om twee belangrijke stappen: introduceer een capaciteitsmechanisme voor CO₂-vrije, regelbare opwek én maak een concreet plan om gascentrales uiterlijk in 2040 aan te sluiten op het waterstofnet.

Zo blijft regelbaar vermogen beschikbaar, wordt het in de toekomst volledig CO₂-vrij inzetbaar en borgen we de leveringszekerheid in een energiesysteem dat steeds sterker afhankelijk wordt van weersafhankelijke bronnen.